

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

השגה 550/11

כפני: יו"ר ועדת ההשגה לזרים

בעניין:

המשיגה:

ב

על-ידי המוקד להגנת הפרט באמצעות ב"ב עו"ד נועה דיאמנט

נגד -

המשיב: משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה

על-ידי הלשכה המשפטית, עו"ד קרן כהן

ה ח ל ט ה

עניינה של השגה זו הוא בבקשת המשיגה, אזרחית ירדן, למעמד ארעי (אשרת א/5) עד להכרעת הוועדה הבינמשרדית למתן מעמד מטעמים הומניטריים (להלן: הוועדה הבינמשרדית) בעניינה.

עיקרי העובדות

1. המשיגה הנח אזרחית ירדן, אשר נישאה לתושב קבע בישראל (להלן: הבעל) בשנת 1994, ילדה לו ארבעה ילדים (הרשומים במרשם האוכלוסין בישראל כתושבי קבע), והתגרשה ממנו בחודש 4.11.
2. בקשה לאיחוד משפחות הוגשה למשיב בשנת 1994. המשיגה אחזה משך שנים מספר באשרות ב1 (תייר) עד שבסוף שנת 1999 שודרג מעמדה למעמד של תושבת ארעי, בעלת אשרת א/5. בקשה להארכה לא הוגשה בזמן, מן הטעם שהבעל הורשע בשנת 2001 בגין עבירות אלימות שונות, למשך 24 חודשים, שהחלו ביום 19.3.01.
3. ביום 17.3.03 הודיע המשיב למשיגה ולבעל כי הבקשה לאיחוד משפחות מבוטלת וכי עליהם להגיש בקשה חדשה. בחודש 6.03 הגישה המשיגה תלונה כנגד הבעל, על שהכה אותה, כתב אישום הוגש והבעל הורשע ונשלח למאסר בית מלא, ביום 3.9.03 (לאחר "סולחה" שנערכה בינו ובין המשיגה).
4. ביום 2.9.07 הגיש הבעל בקשה חדשה לאיחוד משפחות עבור המשיגה; בחודש 3.08 ביקשה המשיגה את הגנת בית המשפט לענייני משפחה, בית המשפט לא העניק לה צו הגנה, לאחר שסרבה לערב את המשטרה. הבקשה לאיחוד משפחות נדחתה ביום 7.4.08 עד לתום ההליכים הפליליים שהיו כנגד הבעל. ביום 6.9.09 נעצר הבעל שוב, בגין עבירות אלימות (אחרות) וביום 14.9.09 פנתה שוב המשיגה לבית המשפט לענייני משפחה, והפעם קיבלה צו הגנה. הבעל הורשע שוב (ונשלח למאסר בתקופה החופפת את צו ההגנה).

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

5. ביום 7.4.11 פנתה המשיגה וביקשה פטור מאגרה לצורך הגשת בקשה לוועדה הבינמשרדית. ביום 23.4.11 התגרשה המשיגה מהבעל, והוא, מצידו, הורשע בעבירות נוספות ונשלח למאסר בין חודש 5.11 לחודש 9.11. בחודש 7.11 שולמה האגרה (לאחר שהמשיב לא ענה לבקשת הפטור), ומאז ממתינה המשיגה להחלטת הוועדה הבינמשרדית.

עיקרי טענות ב"כ המשיגה

6. טיעוני ב"כ המשיגה בכתב ההשגה, התמקדו בשאלת מעמדה של המשיגה בארץ, עד להחלטת הוועדה הבינמשרדית בעניינה.
7. המשיגה כבר אחזה במעמד של תושבת ארעי, ורק בגלל מאסריו של הבעל והתיקים הפליליים הפתוחים נגדו, לא חודשה האשרה, גם לא טופלה הבקשה החדשה לאיחוד משפחות שהוגשה עבורה; כל עילת הטעמים ההומניטריים בגינם היא מבקשת מעמד היא התנהגותו של הבעל, שהכה אותה ואף הורשע באלימות כלפיה.
8. על המשיב להאריך את מעמדה- בין אם לפי נוהל מס' 5.2.0017 (נוהל הפסקת הליך מדורג עקב אלימות)(להלן: נוהל אלימות) ובין אם לפי נוהל מס' 5.2.0022 (המסדיר את עבודת הוועדה הבינמשרדית). הוועדה הופנה למקרים בהם הורה בית המשפט להאריך את מעמד המבקשים: עת"מ 3659/06 שם טוב נ' שר הפנים (פורסם בנבו, 12.8.09) בה הוארכה אשרתה של העותרת שהייתה בידה עובר להגשת העתירה; שתי עתירות לבג"ץ של אלמנות, אשר התאלמנו בעודן מחזיקות באשרה, וצורפו לבג"ץ 4711/02 הלל נ' שר הפנים (פורסם בנבו, 2.8.09); בעת"מ 10889-10-10 חדיג'ט נ' משרד הפנים ניתנה האשרה לאלמנה- בעקבות התמשכות ההליך (ולאחר החלטת הוועדה הבינמשרדית) בגלל שביתת הפרקליטים; בהחלטות שצורפו להשגה, בעע"מ 8569/02 גרים בורנה נ' שר הפנים (לא פורסמו בנבו) הורה בית המשפט העליון לתת לעותרים אשרת ב1.
9. הדיון בוועדה הבינמשרדית עלול לארוך זמן רב, ומצבה הנפשי הרעוע ממילא של המשיגה יוטב אם תהיה לה קביעות ויציבות, לפחות עד החלטת הוועדה הבינמשרדית.

עמדת ב"כ המשיב

10. ב"כ המשיב הסתפקה בהתחייבות המשיב שלא להרחיק את המשיגה מן הארץ עד להחלטת הוועדה הבינמשרדית, מן הטעם שהמשיגה לא החזיקה בשום אשרה במועד הגשת הבקשה לוועדה הבינמשרדית, או בעשר השנים שקדמו לכך, ונוהל מס' 5.2.0022 מחייב הארכת אשרה שהייתה בתוקף במועד הגשת הבקשה, אך לא מתן אשרה שלא הייתה בחזקת המבקש עובר להגשת הבקשה למתן מעמד מטעמים הומניטריים.

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

המסגרת הנורמטיבית

11. סעיף 1(ב) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל) קובע, כי "מי שאיננו אזרח ישראלי או בעל אשרת עולה או תעודת עולה, תהיה ישיבתו בישראל על פי רשיון ישיבה לפי חוק זה". על פי סעיף 2 לחוק, מוקנית הסמכות למתן אשרות ורשיונות ישיבה בישראל - ובכלל זה אשרה ורשיון לישיבת-ארעי - לשר הפנים (או למי שהוסמך על ידו).

הלכה היא כי לשר הפנים נתון שיקול דעת רחב בהפעלת סמכויותיו על פי חוק הכניסה לישראל (בג"ץ 758/88 קנדל נ' שר הפנים, פ"ד מו(4) 520, 505 (להלן: עניין קנדל); בג"ץ 3648/97 סטמקה נ' שר הפנים, פ"ד נג(2) 728 (להלן: עניין סטמקה); בג"ץ 4156/01 דימיטרוב נ' משרד הפנים, פ"ד נו(6) 289, 293; עניין חמדאן, בפסקה 9; ע"מ 4614/05 מדינת ישראל נ' אורן (פורסם בנבו, 16.3.09), בפסקה 15).

זאת, בהתאם לעקרון הריבונות, שלפיו המדינה רשאית להחליט מי ישהה בתחומה ומי לא, ומכוחו יש למדינה שיקול דעת רחב למנוע מזרים להיכנס לתחומה (ראו והשוו: בג"ץ 482/71 קלרק נ' שר הפנים, פ"ד כז(1) 113, 117; עניין קנדל, בע' 520; בג"ץ 1031/93 פסרו (גולדשטיין) נ' שר הפנים, פ"ד מט(4) 661, 705; בג"ץ 4370/01 לפקה נ' שר הפנים, פ"ד נז(4) 930, 920).

שר הפנים הוא, אפוא, "שומר הסף" של המדינה, כלשונו של תנשיא א' ברק בבג"ץ 8093/03 ארטמייב נ' משרד הפנים, פ"ד נט(4) 577, בפסקה 11 (להלן: עניין ארטמייב). עם זאת, שיקול דעתו של שר הפנים לעניין חוק הכניסה לישראל נתון לביקורת שיפוטית - כשיקול הדעת של כל רשות מינהלית אחרת - אם כי הביקורת היא מצומצמת יחסית, בשים לב לרוחב שיקול הדעת (ראו, למשל: עניין קנדל, בע' 528; בג"ץ 3403/97 אנקין נ' משרד הפנים, פ"ד נא(4) 522, 525 (להלן: עניין אנקין); בג"ץ 2828/00 קובלבסקי נ' שר הפנים, פ"ד נז(2) 21, 28; עניין חמדאן, בפסקה 9).

ככלל, מתוקף סמכותו על פי חוק הכניסה לישראל ובהעדר זכות קנויה לכל אדם לרכוש מעמד של תושב קבע בישראל, נוקט שר הפנים מדיניות מצמצמת לפיה אין מוענקת לזרים אשרה לישיבת קבע אלא במקרים חריגים ומשיקולים מיוחדים המצדיקים זאת. מדיניות כללית זו של השר עמדה במבחן הביקורת השיפוטית (ראו: עניין קנדל, בע' 521; בג"ץ 1689/94 הררי נ' שר הפנים, פ"ד נא(1) 15, 19; עניין אנקין, בע' 525; ע"מ 11358/05 נטיוסוב נ' שר הפנים (פורסם בנבו, ניתן ביום 25.11.07)).

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

הכרעה

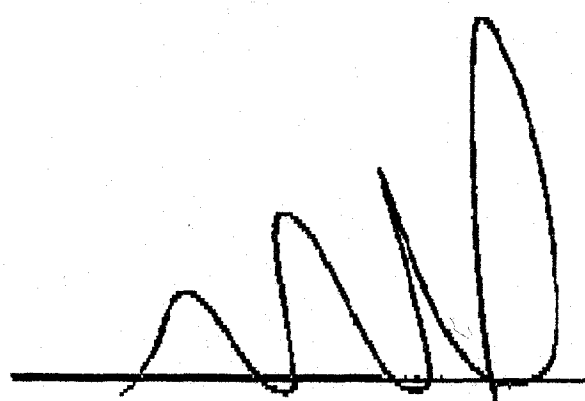
12. אין ספק כי מסכת חייה של המשיגה אינה פשוטה, בלשון המעטה, וכי שתתה קובעת ייסורים מהבעל. עניינה הובא לוועדה הבינמשרדית, ושם יוכרע. עניינינו כאן, רק בשאלה מה יהיה מעמדה עד להכרעת הוועדה הבינמשרדית.

13. לאחר שעיינתי בעובדות ההשגה, מהן עולה בבירור כי המשיגה קיימה את מרכז חייה בארץ מאז באה לכאן כדין, וכי בשנים בהן שהתה בארץ ללא אשרה הייתה האשמה מוטלת כולה על בעלה האלים – כלומר, עילת פנייתה אל הוועדה הבינמשרדית זהה לסיבה בגינה אין לה מעמד כיום, וכן עיינתי בפסקי הדין אליהם הפנתה ב"כ המשיגה את הוועדה (הגם שלמעט אחד הם עוסקים באלמנות, ולא בהפסקת ההליך המדורג בשל אלימות), החלטתי כי כאמור בעת"מ 5635-04-10 בן שושן נ' משרד הפנים (פורסם בנבו, 12.7.11) בנסיבות דומות: "אמת, לעותרת 1 היתה אשרת א5, אך זו האשרה אותה היא מבקשת לקבל בסופו של ההליך, ובעיקרון כיוון שהדברים לא הוכרעו אלא רק מתבררים שוב, אין הצדקה לאשרה כזו רק בשל כך שהזמן נמשך." אחליט באופן דומה.

14. אני מורה למשיב לתת למשיגה אשרת ב1 לשנה, שתוארך (אם חו"ח יהיה צורך בכך) עד להחלטת הוועדה הבינמשרדית בעניינה- 451 יום נוספים עד לאחר אותה החלטה.

ניתנה היום, 9 בינואר 2012 י"ד טבת תשע"ב, ותועבר לב"כ המשיב ע"י מזכירת הוועדה, במועד הסמוך ככל האפשר.

לב"כ המשיגים תועבר ההחלטה עם כניסתה לתוקף- 7 ימים מהיום, למעט אם יחולו הנסיבות האמורות בסעיף 7(א) לנוהל ועדת השגה לזרים.

שרה בן שאול ויס, עו"ד
יו"ר ועדת השגה לזרים